

FELNŐTT KATEKÉZIS:

Bárány Béla atya: A modern ember böjtje

Béla atya a Bosnyák téren lévő templom plébánosa és a Hitoktatási Felügyelőség vezetője. Szívesen érkezett hozzánk - gyakorló plébánosként és sok éves hitoktatói tapasztalata alapján volt mit tudatosítani, sokunknál kiigazítani, a böjt helyes, Egyházunk hiteles tanítása szerint való megélésében.

Az ima, a böjt és a jó kedély nem zárja ki egymást. A böjtről sok szinonima jut eszünkbe (önmegtagadás, önmegtartóztatás, önfegyelem, derű, megtisztulás, jócselekedetek, bűnbánat, kapcsolataink megújítása, életmód, megtérés, ajándékozás). A böjt nem koplalókúra, fitness program, méregtelenítés, éhségstrájk. Nem a meditációs kurzus találta fel. Isten parancsa a teremtéstörténetben rögtön az evésre vonatkozik (vö.: a kert minden fájáról ehetsz, csak a kert közepén álló fáról nem...). Az Ósevangélium megmutatja, mi történik, ha az ember az evésben mértéktelen: saját szája íze keserűvé válik, keserves lesz az élete, szenved. Utalás van a munkára, a halálra. Mértéktelensége azt eredményezte, hogy megbontotta kezdeti, boldog kapcsolatát Istennel, a világgal, a párjával egyaránt. Bűnéért a másikat okolja, mintha neki nem lenne hozzá köze. Vádaskodás üti fel a fejét, mert megtörtént az Istentől való elrugaszkodás. A középpontban az Isten és ember iránti bizalom megcsappanása áll. Nem az a bűn, hogy egy fáról vettek gyümölcsöt, hanem az, hogy nem bíztak eléggé Istenben. Nem fogadták el, hogy amit mond, az a javukat szolgálja. A bizalom minden kapcsolat alapja. A házastársi, baráti kapcsolatot is megrontja, ha nem bíznak többé felhőtlenül egymásban. A rabbinikus ószövetségi magyarázatok hangsúlyozzák, hogy Ábel a termés zengéjét, ami a legjobb, a legelső, azt áldozta fel Istennek. Káin pedig azt adta, ami neki megmaradt és már semmire nem kellett. Július másodikán, Sarlós Boldogasszony

napján, aratás előtt a magyar gazda kiment a földekre és egy marék gabonát szétszórt a földön. A borászok ugyanígy: az újbor első poharát kiöntötték a földre. Ez részükről imádság volt: visszaadták Istennek a termés zengéjét, a legjobbat, amit tőle kaptak. Az igazi lemondás nem azt odaadni, amire nincs szükségem, amit nem használok, hanem azt, ami nekem is jó lenne.

Az Ószövetségi Szentírás szerint Mózes a Sinai hegyen, és Illés amíg elér a Hórebhez, 40 napig böjtöl. Ők a böjtöt, mielőtt Isten elé járultak, a testi- lelki megtisztulásra használták. Hiszen Isten törvényeit csak így tudták - tudjuk helyesebben megtartani. Isten iránti bizalmunk akkor válik teljesebbé, ha nem vagyunk tele saját ösztöneinkkel, azok nem homályosítják el a látásunkat. Hiszen aki a hasát már teletömte, az nem törődik mással: nem szívesen áll mások rendelkezésére, nem kész a segítségre. Ebéd után, jóllakva nem igen imádkozunk. Eltelve pihenésre vágyunk.

Az ószövetségben az „engesztelés napja” volt, amikor bűnbánatot tartottak és megvallották Isten elleni bűneiket. Később jött még ehhez 4 nap (Jeruzsálem ostromának kezdete, elfoglalása, a templom lerombolásának napja és Gedalja meggyilkolásának napja.), de ma is ez a legfontosabb. Veszély esetén nyilvános böjti napokat hirdettek, hogy kikönyöröggék Istentől a segítséget. Számukra a böjt Istenhez intézett esdeklő kérés. Az ima komolyságát a böjttel igazolták. Az ima Isten hiányát, a tőle való elszakadást, a böjt pedig a test hiányát emeli Istenhez, aki mindkettőt betöltheti szeretetével. Aki ima közben böjtöl, az komolyan is gondolja, amit tesz.

Az Újszövetségben Jézus megszenteli a böjtöt: 40 napig komolyan böjtöl, mielőtt megkezdí működését. Lukács evangéliumában ehhez új szemlélet is hozzáadódik: a sátán elleni küzdelemben (mert létezik!) az első kísértés mindig az önfenntartási ösztönön keresztül érkezik (kövek változnak kenyérré). Jézus más helyről idézett szavai szerint „ez a fajzat nem űzhető ki másként, mint

böjttel és imádsággal". Ha az ima nem kapcsolódik a böjthöz, akkor az csupán koplalás. Ha kapcsolódik hozzá, akkor Istennek tetsző magatartás.

Jézus csak működésének elején böjtöl, mert egész megjelenése azt igazolta, hogy az idők beteljesedtek: Isten nem ad nála nagyobb kinyilatkoztatást. Isten a Fiát adta - a legtöbbet, amit nekünk adhatott. Amíg köztünk van, addig örülni kell, nem böjtölni. Ha elviszik és megölik, akkor majd böjtölnek a tanítványok is. Ma böjtünkkel arra emlékezünk, hogy láthatóan nincsen velünk, csak láthatatlanul. A választott nép hétfőn és csütörtökön böjtölt, a keresztények, hogy ettől eltérjenek, hogy jelképezzek, hogy új szövetség jött létre: szerdán és pénteken. A Máté evangélium szerint a tanítványoknak derűs arccal kell böjtölni, mert akkor lesz ez Istennek tetsző cselekedet.

Az Ősegyház kezdett böjtölni, mert ekkor már nem volt velük a vőlegény. Az adventi idő a kisböjt, a húsvéti idő hamvazószerdától nagyszombatig a nagyböjt. Ez 46 nap, a vasárnapokkal együtt: vasárnap nem böjtölhetünk - ez Urunk feltámadásának ünnepe. Nagyböjtben is! Kezdetben a nagyböjt három nap volt a nagyhét előtt. A harmadik századtól alakult ki a mai forma, a 40 napos böjti idő, hogy legyen időnk lelkileg is felkészülni a legnagyobb keresztény ünnepre. Az ApCsel-ben a kézfeltétel előtt imádkoztak és böjtöltek értük, csak ezután küldték Pált és Szilást az útjára.

A mai böjti fegyelem kissé átalakult, de a lényeg ma is ugyanaz: ha komolyan vesszük hitünket, akkor a pénteki napokon mindig megemlékezünk Jézus szenvedéséről és haláláról. Ha nem saját asztalunknál étkezünk, akkor a hústilalmat kiválthatjuk más önmegtartóztató cselekedettel is. Nagyböjt péntekjein kötelező a hústilalom, kivéve, ha vendégeskedünk: a szeretet parancsa mindig előbbre való a böjtnél. Nem bánthatjuk meg vendéglátónkat, ha ő nem tartja a mi hitünket. Ha igen, akkor együtt böjtölhetünk.

Horváthné Kati

MEGHÍVÓ

Örömmel tájékoztatjuk a kedves Híveket,
hogy templomunkban a plébániai

FELNŐTT KATEKÉZIS

következő előadásának időpontja:

8. előadás: április 17. virágvasárnap 19 óra

előadó: **Dr. Csépanyi Gábor atya**

téma: *A test teológiája*

Helyszín: 1046 Bp. Rákóczi tér 4-8./ hittanterem

Reméljük, hogy a továbbiakban is megtisztelnek jelenlétükkel, minden érdeklődőt szeretettel várunk !

Pályi László plébános és a szervezők